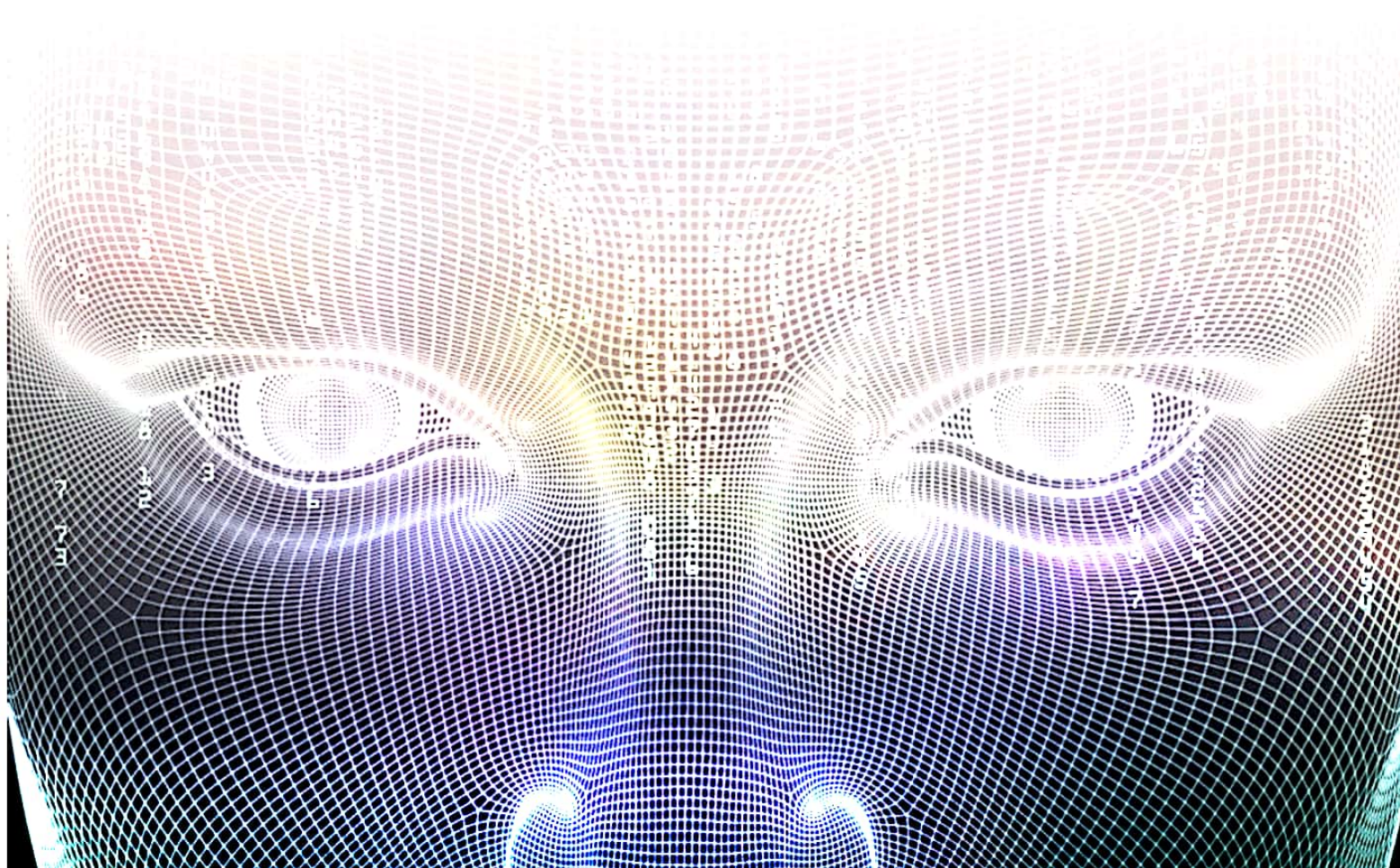

Т Використання **Т**ЕХНОЛОГІЙ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ У ПРОТИДІІ ЗЛОЧИННОСТІ

Матеріали науково-практичного онлайн-семінару

(м. Харків, 5 листопада 2020 р.)

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ПРАВОВИХ НАУК УКРАЇНИ
НАУКОВО-ДОСЛІДНИЙ ІНСТИТУТ ВИВЧЕННЯ ПРОБЛЕМ
ЗЛОЧИННОСТІ ІМЕНІ АКАДЕМІКА В. В. СТАШИСА

ВИКОРИСТАННЯ ТЕХНОЛОГІЙ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ У ПРОТИДІ ЗЛОЧИННОСТІ

Матеріали науково-практичного онлайн-семінару

(м. Харків, 5 листопада 2020 р.)

Харків
«Право»
2020

УДК 343.13(477):004.8
В43

*Рекомендовано до друку та поширення через мережу Інтернет
вченою радою Науково-дослідного інституту
вивчення проблем злочинності імені академіка В. В. Сташиса
Національної академії правових наук України
(постанова № 6/1 від 25 листопада 2020 року)*

Відповідальні за випуск:
кандидат юридичних наук *С. С. Шрамко*,
кандидат юридичних наук *О. В. Гальцова*

Відповідальність за достовірність даних несуть автори публікацій

Використання технологій штучного інтелекту у протидії злочин-
В43 ності : матеріали наук.-практ. онлайн-семінару (м. Харків, 5 листоп.
2020 р.). – Харків : Право, 2020. – 112 с.

ISBN 978-966-998-086-1

ISBN 978-966-998-086-1

© Науково-дослідний інститут вивчення проб-
лем злочинності імені академіка В. В. Сташиса
НАПрН України, 2020
© Оформлення. Видавництво «Право», 2020

рення, але це не допоможе відповісти на актуальні питання, пов'язані з ефективністю запроваджених заходів.

На нашу думку, слід змінити ставлення до рецидиву як показника звітності. Удосконалення процедури збирання даних про рецидив та підготовка звітності є найголовнішим першим кроком до поглиблення знань про те, як працює у країні система призначення покарань та заходи вправлення.

Список використаних джерел:

1. Михайлов О. Є. Кримінологія: навч. посіб. Київ: Знання, 2012. 449 с. URL: http://libnet.com/content/9336_Kriminologichna_harakteristika_recidivnoi_zlochinnosti.htm.
2. Про затвердження Порядку формування та ведення Єдиного реєстру засуджених та осіб, узятих під варту: наказ Міністерства юстиції України від 26.06.2018 р. №2023/5. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0762-18#Text>

РОЛЬ НЕУРЯДОВИХ ОРГАНІЗАЦІЙ У ВПРОВАДЖЕННІ ТЕХНОЛОГІЙ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ У ПРОТИДІЇ ЗЛОЧИННОСТІ

Яцина Максим Олександрович

аспірант кафедри кримінального права Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника

Петечел Олексій Юрійович

к.ю.н., доцент кафедри кримінального права Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника

Науково-технічний прогрес, через який проходить людство сьогодні характеризується стрімким розвитком інформаційних та цифрових технологій. Ті речі, які ще донедавна вважалися фантастикою сьогодні стали частиною повсякденного життя сучасної людини. Мова йде про такі технології як: віртуальні помічники у мобільних пристроях, штучна віртуальність, безпілотні автомобілі, «розумні» будинки – все це вже стало частиною сьогодення, а об'єднує їх те, що вони стали можливими і працюють завдяки штучному інтелекту. Це дає обґрунтовані підстави прогнозувати все більше поширення таких технологій найближчими роками.

Особливостями технологій штучного інтелекту є те, що в абсолютній більшості вони є продуктом діяльності суб'єктів приватного сектору, такі як технологічні корпорації, науково-дослідні центри тощо. Поширеною є практика, коли держави наймають таких суб'єктів для вирішення тих чи інших завдань за допомогою штучного інтелекту. Зокрема, це може бути як збір і аналіз певних даних, створення на їх основі певних прогнозувань, так і проведення відповідних науково-технічних розробок чи виробництво окремого продукту, яким послуговуватиметься держава (наприклад, відповідне програмне забезпечення та ін.). Тому, цілком справедливо можна сказати, що неурядовий сектор відіграє вагомую роль у процесі створення, поширення та використання технологій штучного інтелекту.

Оскільки, як згадувалось вище, саме приватному сектору належить значна роль у розповсюдженні вказаних технологій, то і відповідно, він володіє потенціалом для того, щоб використання штучного інтелекту було спрямоване, в тому числі і на таку сферу як протидія злочинності.

Варто зазначити, що неурядові організації протидіють злочинності тільки тоді, коли це прямо зачіпає їх інтереси, виняток, становлять ті, які свою діяльність прямо стосується злочинності та визначає їх діяльність, наприклад, Міжнародна асоціація кримінального права, Міжнародна кримінологічна асоціація тощо. Яскравим прикладом можуть слугувати ініціативи асоціацій виробників цифрового контенту, які використовують можливості штучного інтелекту для пошуку та блокування несанкціонованого використання їх продуктів, що таким чином впливає на боротьбу з інтернет-пірацтвом.

У процесі своєї роботи неурядові організації можуть створювати технології чи програмне забезпечення, засновані на базі штучного інтелекту, використання яких може мати превентивний ефект та запобігати вчиненню правопорушень. Наприклад, до початку місцевих виборів 2020 року в Україні, неурядовою організацією «ОПОРА» було розроблено мобільний додаток для Android «Вибори 2020», головна мета якого був моніторинг виборчого процесу на відповідність законодавства. Окрім того, додаток містив верифікатор протоколів дільничних виборчих комісій про підрахунок голосів виборців, використання якого в свою чергу стало дієвим засобом протидії правопорушенням, які могли вчинятися під час виборів, зокрема дозволило унеможливити спекуляції під час підрахунку голосів [2].

Багато неурядових організацій займаються збором та аналізом інформації, яка входить в сферу їх діяльності. Як відомо, масив інформації, який

необхідно зібрати та обробити, щоб використання технологій штучного інтелекту було справді дієвим та мало позитивний ефект, зокрема і для протидії злочинності, є вкрай великим. Результати такої інформаційної роботи неурядових організацій в свою чергу можуть бути корисними для держави в цілому, так і кримінально-правової системи. Наприклад, міжнародна неурядова дослідницько-викривальна мережа Bellingcat, яка розслідує поточні події з цілого світу, використовує метод OSINT: аналіз інформації з відкритих джерел, таких як відео, карти та фотографії. Таким чином членами даної неурядової організації ведеться розслідування широкого кола злочинної діяльності від мексиканських наркокартелів та злочинів проти людства до відстеження використання хімічної зброї та конфліктів у всьому світі [1].

Окрім того, неурядові організації можуть здійснювати за власною ініціативою діяльність, якщо вона не виходить за рамки закону, з метою виявити злочинців, для подальшої передачі відповідної інформації правоохоронним органам. Наприклад, у Німеччині де останніми роками проблема сексуального насильства щодо дітей та поширення дитячої порнографії є критичною проблемою, окремими неурядовими правозахисними організаціями породяться ряд заходів з метою виявити таких злочинців. Ними за допомогою програмного забезпечення, яке працює на базі штучного інтелекту, через мережу інтернет ведеться пошук осіб інформація про що у подальшому передається до правоохоронних органів для перевірки та проведення кримінального розслідування.

З цілковитою впевненістю можна сказати, що технології на базі штучного інтелекту будуть все більше проникати в наше життя. За таких умов вкрай важливим вбачається вивчення питання про можливість використання технологій штучного інтелекту у процесах протидії злочинності. Тому перед нами стоїть необхідність максимального вивчення можливостей таких технологій для боротьби зі злочинністю. На наше переконання серед інших і неурядові організації можуть відігравати вагомую роль у створенні та використанні технологій штучного інтелекту, які можуть бути спрямовані на протидію злочинності. Проявлятися це може у наступних напрямках, які можуть здійснюватися з допомогою використання технологій штучного інтелекту:

- I. Шляхом розроблення та розповсюдження відповідних технологій та програмного забезпечення.
- II. Шляхом інформаційного забезпечення.
- III. Шляхом розвідувальної та викривацької діяльності.

Список використаних джерел:

1. Bellingcat: About. Bellingcat. 2020. URL : <https://www.bellingcat.com/about/>.
2. Виборчий кодекс у смартфоні. ОПОРА розробила мобільний додаток «Вибори 2020». *Громадська мережа ОПОРА*. 2020. URL : https://www.opora.ua.org/news/vybory/mistsevi-vybory/mistsevi_2020/21569-viborchii-kodeks-u-smartfoni-opora-rozrobila-mobilnii-dodatok-vibori-2020.